Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet

Ytterligare uppgifter:

Hannu Ahola (statistik)
Tfn 0400 996 067

Mari Styc
Tfn 050 572 6727

Utredning 1/2015

Bostadslösa 2014

29.1.2015

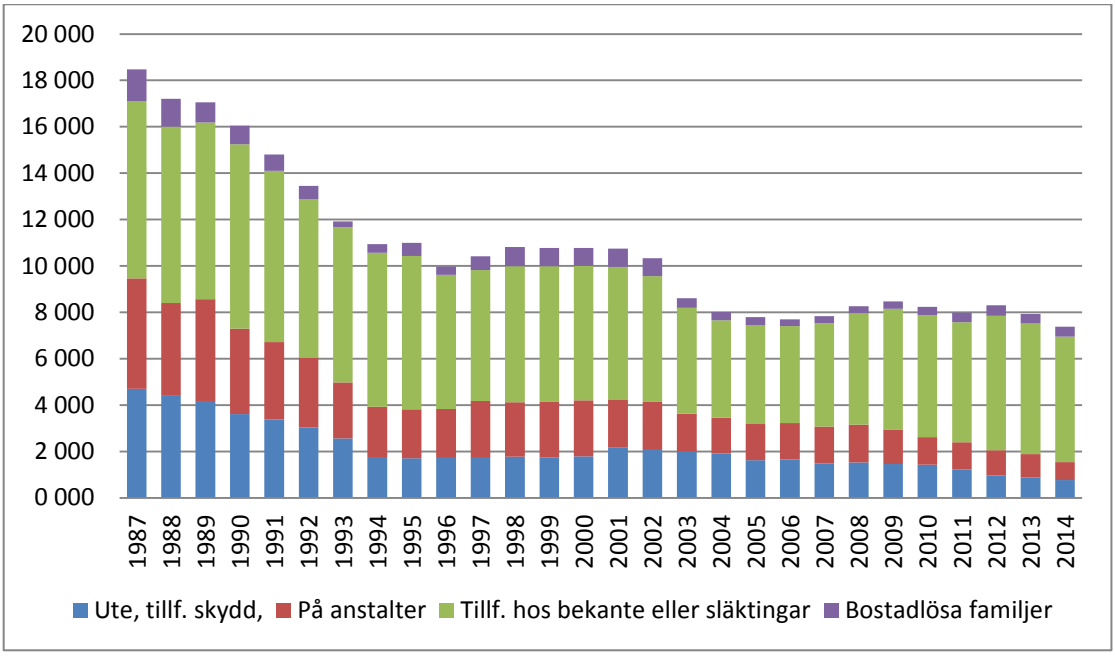

Diagram 1. Antal bostadslösa 1987–2014.

Uppgifterna om bostadslösheten bygger på Finansierings- och utvecklingscentralen för boendets (ARA) bostadsmarknadsenkät 2014. Sammanlagt 282 kommuner i Fastlandsfinland svarade på enkäten, och svarsprocenten var 92,8. Bostadslöshetens utveckling analyseras genom en jämförelse av siffrorna per 15.11.2014 med motsvarande tidpunkt året innan. De elva kommuner som är med i programmet för minskning av långtidsbostadslösheten (PAAVO II) granskas mer ingående. Uppgifter om bostadslösheten per kommun finns i bilagorna.

Innehåll

1	Bostadslösheten i Finland 2014	3
2	Bostadslösheten minskade i Helsingfors och Lahtis	3
3	Långtidsbostadslöshet 2014	4
4	Invandrarnas bostadslöshet minskade	5
5	Program för minskning av långtidsbostadslöshet	6
6	Mer finansiering för boenderådgivning	8

1 Bostadslösheten i Finland 2014

Enligt ARAs bostadslöshetsenkät fanns det 8 316 bostadslösa personer i Finland vid utgången av 2014. De bostadslösa bestod av 7 107 ensamstående personer och 427 familjer med 742 vuxna och 467 barn. Det totala antalet bostadslösa minskade under året med 368 personer. Antalet ensamstående bostadslösa minskade med 354 personer, men antalet bostadslösa familjer ökade med 10 från året innan. (Se tabell 1)

År 2014 förekom det bostadslöshet i 122 kommuner i Fastlandsfinland. Året innan var siffran 116. I relation till antalet invånare har huvudstadsregionen flest bostadslösa. Det fanns 5,6 ensamstående bostadslösa per tusen invånare i Helsingfors, 2,4 i Esbo och 2,6 i Vanda. Den relativa bostadslösheten var hög också i Riihimäki (1,8), Kotka (1,5) och Reso (1,5).

2 Bostadslösheten minskade i Helsingfors och Lahtis

Bostadslösheten minskade i Helsingfors med cirka 600 personer 2014. Även i Lahtis sjönk bostadslöshetssiffrorna. Antalet minskade med 45 personer. I Vanda ökade bostadslösheten överlag medan långtidsbostadslösheten minskade. Bostadslösheten ökade i Esbo. Bostadslöshetssiffrorna steg en aning i Åbo. I Tammerfors ökade bostadslösheten överlag medan långtidsbostadslösheten minskade. Även i Uleåborg ökade antalet bostadslösa personer i sin helhet. I Joensuu hölls siffrorna på nästan samma nivå som 2013. Antalet bostadslösa ökade i Jyväskylä, Kuopio och Björneborg. (Se tabell 2)

Tabell 1. Antal bostadslösa per grupp 2014.

Hela landet	2014		Ärlig förändring (pers.)		Årlig föreändring (%)	
	Ensamstå-ende bostadslösa	varav långtidsbo-stadslösa	Ensamstå-ende bostadslösa	varav långtidsbo-stadslösa	Ensamstå-ende bostadslösa	varav långtidsbo-stadslösa
Ute, trapphus, s.k. skyddshärbärgen etc.	362	176	30	30	9,00 %	20,50 %
Härbärgen, inkvarterings-anläggningar	402	175	-145	-53	-26,50 %	-23,20 %
Olika anstalter	774	473	-45	-58	-5,50 %	-10,90 %
Frigivna fångar utan bostad	155	69	-23	1	-13,00 %	1,50 %
Tillfälligt hos bekanta eller släktingar	5 414	1 550	-212	-22	-3,80 %	-1,40 %
HELA LANDET totalt	**7 107**	**2 443**	**-394**	**-102**	**-5,30 %**	**-4,00 %**
Bostadslösa kvinnor	1 647	458	-157	-76	-8,70 %	-14,20 %
under 25 år	1 607	405	-255	-115	-13,70 %	-22,10 %
invandare	1 482	504	-504	-144	-25,40 %	-22,20 %
Bostadslösa familjer	427		10		2,40 %	
familjer med barn	467		-8		-1,70 %	
invandrarfamiljer	226		-28		-11,00 %	
varav med barn	323		-23		-6,60 %	
Inkvarterade av kommunen						
ensamstående bostadslösa	2 748	867	-318	-203	-10,40 %	-19,0 %
familjer	379		-50		-11,70 %	
familjer med barn	472		-98		-17,20 %	

3 Långtidsbostadslöshet 2014[1]

I november 2014 fanns 2 443 långtidsbostadslösa personer i hela landet. Långtidsbostadslösheten minskade med cirka hundra personer (4 %). I Helsingfors minskade antalet långtidsbostadslösa med 195 personer, det vill säga med nästan en fjärdedel jämfört med 2013. Antalet långtidsbostadslösa minskade med 16 personer i Vanda medan antalet ökade med 80 personer i

[1] Med långtidsbostadslös avses en person vars bostadslöshet på grund av sociala eller hälsomässiga skäl har dragit ut på tiden eller hotar att dra ut på tiden i över ett år, eller en person som har varit bostadslös upprepade gånger under de senaste tre åren.

Esbo. Sammanlagt fanns det över 1 650 långtidsbostadslösa personer i - huvudstadsregionen i november 2014, det vill säga 67 procent av de långtidsbostadslösa i landet.

I PAAVO-kommunerna minskade långtidsbostadslösheten med 114 personer. Antalet långtidsbostadslösa minskade förutom i Helsingfors och Vanda även i Tammerfors och Lahtis. Långtidsbostadslösheten ökade förutom i Esbo även i Åbo, Jyväskylä, Kuopio och Björneborg. I Joensuu och Uleåborg hölls siffrorna nästan på samma nivå som tidigare. (Se tabell 2)

I Helsingfors minskade långtidsbostadslösheten bland unga människor under 25 års ålder med 140 personer. De långtidsbostadslösa unga minskade med totalt 31 procent i PAAVO-kommunerna och var totalt 345 personer. I PAAVO-kommunerna var 413 kvinnor långtidsbostadslösa, vilket är 28 procent färre än 2013. Bland de långtidsbostadslösa i huvudstadsregionen var totalt 495 personer invandrare, det vill säga 24 procent färre än året innan.

Tabell 2. Kommuner med flest bostadslösa 2014.

Kommun	**Bostadslösa 15.11.2014**				**Förändring 2014–2013, personer**			
	Ensamstående				Ensamstående			
	Bostads-lösa	Långtids-bostadslösa	Under 25 år	Bostads-lösa familjer	Bostads-lösa	Långtids-bostadslösa	Under 25 år	Bostads-lösa familjer
Helsingfors	3 500	1 220	700	280	-600	-195	-400	-20
Esbo	633	303	159	43	70	80	9	2
Vanda	544	134	135	24	22	-16	20	-9
Åbo	234	160	12	0	13	11	-11	0
Tammerfors	245	46	66	4	70	-26	44	-3
Jyväskylä	163	51	50	7	22	18	10	2
Lahtis	72	32	4	0	-45	-25	-30	0
Kuopio	126	36	26	0	24	23	11	-1
Joensuu	86	23	22	4	-2	2	2	2
Björneborg	91	47	11	2	6	15	-2	1
Uleåborg	83	26	26	2	40	-1	20	2
Totalt	**5 777**	**2 078**	**1211**	**366**	**-380**	**-114**	**-327**	**-24**
Hela landet	**7 107**	**2443**	**1607**	**427**	**-394**	**-102**	**-253**	**10**

I tabell 2 presenteras samtliga **PAAVO-kommuner** som är med i programmet för minskning av långtidsbostadslösheten (PAAVO I och II). PAAVO-kommunernas andel av de bostadslösa i Finland var 81 procent 2014. Ytterligare hög bostadslöshet hade Kouvola med 100 bostadslösa, Kotka med 83 bostadslösa och Kyrkslätt med 55 bostadslösa (se bilaga 1).

4 Invandrarnas bostadslöshet minskade

Antalet invandrare som var bostadslösa 2014 minskade med över en fjärdedel. Antalet hade tidigare ökat sedan 2010. Invandrarnas andel bland de

bostadslösa familjerna minskade även så att de utgjorde 53 procent av alla bostadslösa familjer 2014.

Cirka 23 procent av de bostadslösa i Finland var under 25 år 2014. Kvinnorna utgjorde en ungefär lika stor del av de bostadslösa. Antalet unga bostadslösa sjönk med nästan 14 procent och antalet bostadslösa kvinnor med cirka 9 procent jämfört med 2013. Bostadslösheten bland unga och bland kvinnor har varit så gott som identisk under de senaste tio åren (diagram 2).

Den största gruppen bostadslösa utgörs av människor som **bor tillfälligt hos bekanta eller släktingar**. År 2014 ingick 76 procent av de ensamstående bostadslösa och 63 procent av alla långtidsbostadslösa i denna grupp (se tabell 2).

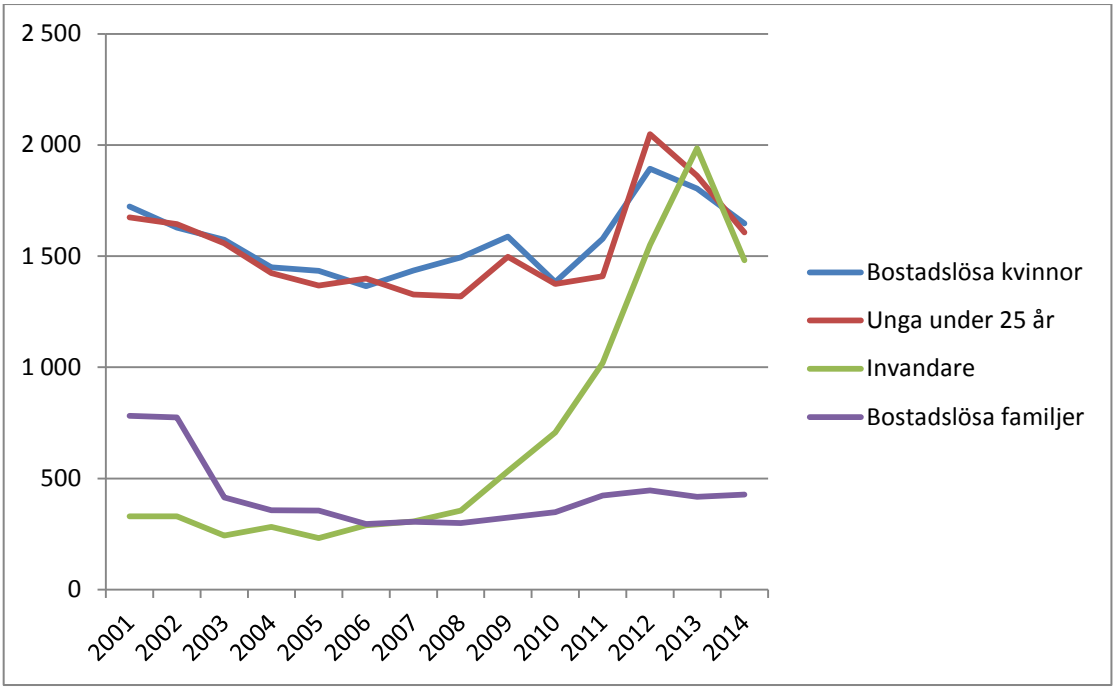

Diagram 2. Bostadslösheten inom olika grupper 2001–2014.

5 Program för minskning av långtidsbostadslöshet

Programmet för minskning av långtidsbostadslösheten PAAVO I (2008–2011) syftade till att halvera långtidsbostadslösheten mätt i antalet bostäder. Ett av målen i programmet var att tillhandahålla 1 250 nya service- eller stödbostäder för långtidsbostadslösa. I programmet deltog Helsingfors, Esbo, Vanda, Tammerfors, Åbo, Lahtis, Jyväskylä, Kuopio, Joensuu och Uleåborg.

Programmet för minskning av långtidsbostadslösheten PAAVO II (2012–2015) syftar till att eliminera långtidsbostadslöshet. Samma städer som i det tidigare programmet deltar i PAAVO II. Dessutom anslöt sig Björneborg till skaran 2013. Den finansiering som behövs för att täcka programmets investeringar och stödtjänster säkras i samarbete med social- och hälsovårdsministeriet, Penningautomatföreningen och ARA.

Tabell 3. Bostäder finansierade av ARA i avsiktsförklaringskommunerna 2008–2014*.

Kommun	Nybyggen	Ombyggnad/ inköp	Totalt
Esbo	166	125	291
Helsingfors	307	433	740
Joensuu	48		48
Jyväskylä		38	38
Kuopio	105	10	115
Lahtis	98		98
Uleåborg	24		24
Tammerfors	169	49	218
Åbo	60		60
Vanda	76		76
Björneborg	16		16
Alla sammanlagt	1069	655	1724

*) Inbegriper projekt för vilka investeringsbidrag har reserverats, en del byggs fortfarande.
Förutom ARA har Penningautomatföreningen (RAY) finansierat 19 bostäder för långtidsbostadslösa i Helsingfors och 10 i Esbo.

Tabell 3 visar hur stor andel den ARA-finansierade bostadsproduktionen utgör av avsiktsförklaringsstädernas insatser för att eliminera långtidsbostadslösheten 2008–2014. Avsiktsförklaringskommunerna har under denna period fått in cirka 67,6 miljoner euro i investeringsbidrag[2] för byggnad, ombyggnad eller köp av 1 724 bostäder. I fråga om bostäder överskreds de kvantitativa målen redan under PAAVO I, men målet att halvera eller eliminera långtidsbostadslösheten har ännu inte uppnåtts. Intresset för att bygga bostäder avsedda att minska långtidsbostadslösheten har sjunkit under de senaste åren.

Långtidsbostadslösheten har kartlagts med hjälp av ARAs bostadsmarknadsenkät sedan 2008. Diagram 3 och 4 visar hur långtidsbostadslösheten har utvecklats i PAAVO-kommunerna och i hela landet. I hela landet har långtidsbostadslösheten under denna period minskat med över tusen människor (32 %). I PAAVO-kommunerna har den minskat med 30 procent. Långtidsbostadslösheten har minskat med 23 procent i Helsingfors, 4 procent i Vanda och 21 procent i Esbo. Tammerfors (79 %), Joensuu (73 %) och Lahtis (70 %) har lyckats halvera långtidsarbetslösheten. Endast i Kuopio har långtidsbostadslösheten ökat (9 %) under PAAVO-perioden.

[2] Siffran inbegriper bidragsandelen för bostäderna när beslut om att bevilja bidrag för ett projekt har fattats. Bidrag för andra lokaler i anslutning till bostäderna har inte räknats med. Estimat har räknats ut för projekt som reserverats eller fått delbeslut utifrån beloppet av det ansökta bidraget.

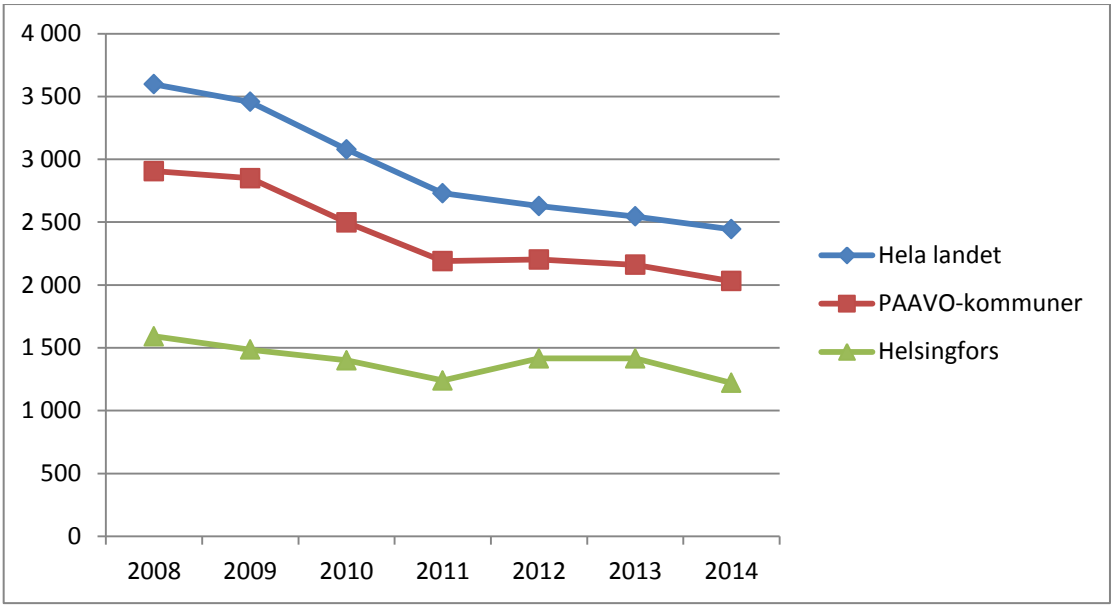

Diagram 3. Långtidsbostadslösheten i hela landet i jämförelse med PAAVO-kommunerna och Helsingfors 2008–2011.

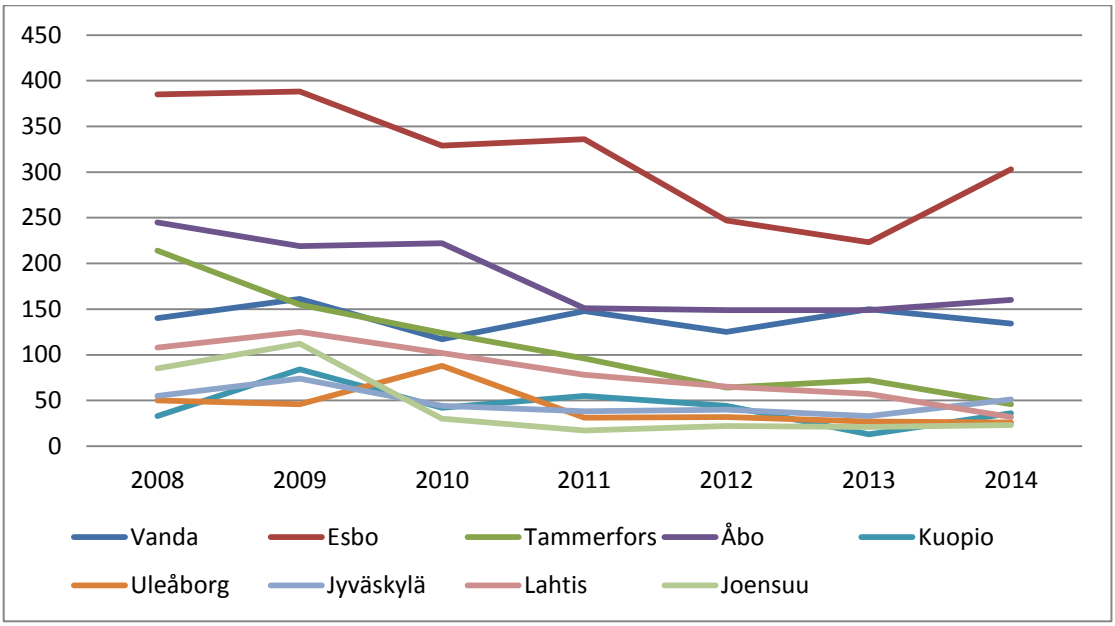

Diagram 4. Långtidsarbetslösheten i PAAVO-kommunerna 2008–2014.

6 Mer finansiering för boenderådgivning

Enligt statsrådets bostadspolitiska åtgärdsprogram 2012–2015 ska boenderådgivningen etableras och till den anvisas 0,6 miljoner euro i statsunderstöd per år. Understödsbeloppet är 20 procent av kostnaderna. I statsbudgeten för 2015 ökades befogenheten att bevilja understöd till 0,9 miljoner euro och understödet kan uppgå till 35 procent. Boenderådgivningen ska fortsätta utvecklas och etableras 2015–2017 och bli en permanent verksamhet.

Syftet med den verksamhet som understöds ska vara att förebygga och lösa problem i anslutning till boende och bostadslöshet. Genom verksamheten kan kostnaderna som föranleds av hyresskulder och vräkningar minskas.

Understöd kan sökas av organisationer och samfund som tillhandahåller eller inleder boenderådgivning. ARA beviljar understöden samt koordinerar och övervakar verksamheten. Boenderådgivning förekom 2012–2014 i 30 kommuner på olika håll i Finland och med understödet har 50 boenderådgivare anställts.

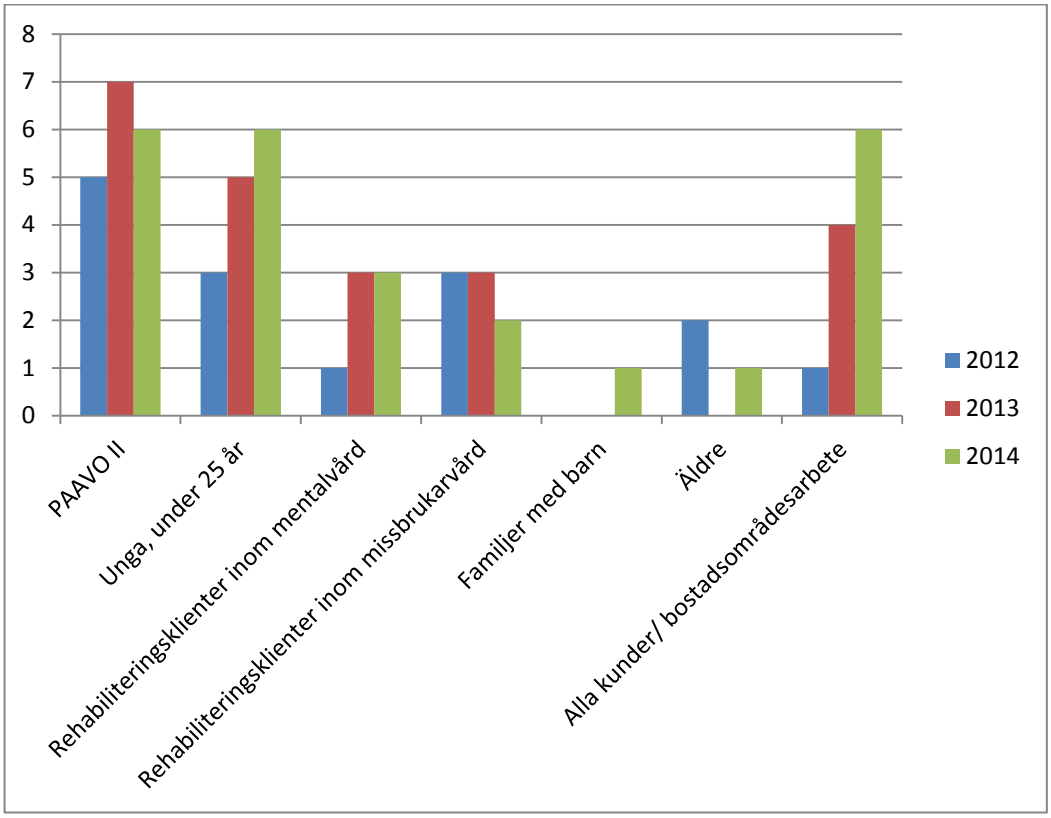

Diagram 5. Målgrupper inom boenderådgivningen.

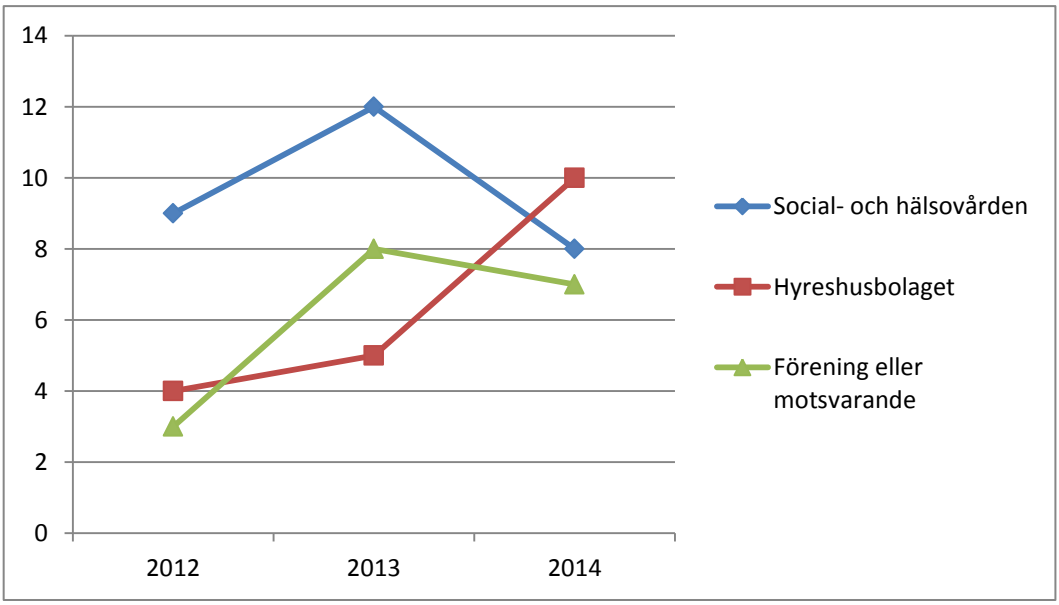

Diagram 6. Fördelning av understöd för boenderådgivningen.

Bilagor

Bilaga 1	Kommuner med bostadslösa 2014 (i storleksordning)
Bilaga 2	Kommuner med bostadslösa 2014 (per landskap)